

Sygn. akt: I C 492/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Garwolinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Michał Przeworski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Makulec

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016 r. w Garwolinie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko S. W. (1), A. W.

o zapłatę 48.048,19zł.

I uchyla w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w W. w dniu 5 marca 2014r. w sprawie II Nc 1072/14,

II powództwo w całości oddala,

III zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. solidarnie na rzecz S. W. (1), A. W. kwotę 4.623,96zł. (cztery tysiące sześćset dwadzieścia trzy złote dziewięćdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt. I C 492/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24.02.2014 roku złożonym w Sądzie Rejonowym dla Warszawy P. w (...) Sp. z o.o. w W. wniosła o zasądzenie od pozwanych S. W. (1), A. W. kwoty 48.048,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wniesionego pozwu powód podał, iż pozwany pełnił funkcję prezesa zarządu spółki B. Sp z o.o. w W. i wystawił weksel in blanco na zabezpieczenie należności z tytułu materiałów dostarczanych w/w spółce przez spółkę powodową. W związku z nieuiszczeniem z tego tytułu należności przez B. Sp. o.o. w W. i bezskuteczność wszczętej wobec niej egzekucji strona powodowa skierował swoje roszczenie wobec pozwanego jako wystawcy weksla i pozwanej jako poręczyciela.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z dnia 5.03.2014r. Sąd Rejonowy dla Warszawy P. w W. nakazał pozwanym solidarnie zapłacić na rzecz strony powodowej kwotę dochodzoną pozwem wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu (k. 214).

Strona pozwana wniosła zarzuty od w/w nakazu zapłaty, powództwa nie uznała i wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

(...) Sp. z o.o. w W. sprzedawała w latach 2009-2010r. materiały budowlane na rzecz B. Sp z o.o. w W.. W związku z brakiem terminowych płatności za dostarczony towar (...) Sp. z o.o. w W. wniosła pozew o zapłatę z tego tytułu przeciwko B. Sp z o.o. w W.. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 24.05.2012r. w sprawie V GNc 758/12 Sąd Rejonowy w Siedlcach nakazał zapłacić B. Sp z o.o. w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 35.891,36zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu (k. 39-39cv akt V GNc 758/12).

Na podstawie w/w tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności powódka wniosła o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec (...) Sp. z o.o. w W.. Postępowanie to zostało zakończone wydaniem postanowienia z dnia 22.06.2013r. o umorzeniu wobec bezskuteczności egzekucji (postanowienie k. 33 akt Km 341/12).

(...) Sp. z o.o. w W. i jednocześnie prezesem zarządu był S. W. (1). Pozwany jako prezes zarządu był umocowany do jednoosobowej reprezentacji spółki (odpis KRS k. 22-26). W dniu 18.08.2009r. pozwany wystawił weksel in banco wraz z deklaracją wekslową. Na wekslu pozwana A. W. uczyniła własnoręczny zapis wpisując imię i nazwisko pozwanego adres, nr dowodu i nr P. oraz takie same dane dotyczące jej jako poręczyciela. Pozwana własnoręcznie wypełniła deklarację wekslową składając swój podpis zaś pozwany podpisał się w pozycji wystawcy weksla. Powyższe miało stanowić zabezpieczenie z tytułu należności przysługujących A. 2 Sp z o.o. w W. przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.. W dniu 10.12.2012r. (...) Sp. z o.o. w W. wypełniła w/w weksel na kwotę 48.048,19zł (k. 42-43, 251-252).

Sąd Rejonowy dla Warszawy P. w W. w dniu 5.03.2014r. w sprawie II Nc 1072/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w całości uwzględniająca żądanie pozwu (k. 214).

W ocenie Sądu nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w W. z dnia 5 marca 2014r. w sprawie II Nc 1072/14 podlega uchyleniu w całości zaś powództwo jako niezasadne oddaleniu.

W pierwszym rzędzie wskazać należy, iż niezależnie od zarzutów podnoszonych przez pozwanych Sąd dokonuje oceny ważności weksla. „Zarówno w chwili wydawania wekslowego nakazu zapłaty, jak i w późniejszej fazie postępowania, sąd powinien z urzędu zbadać formalne wymagania ważności weksla, tj. ocenić, czy zostały spełnione wymagania przewidziane w art. 1 i art. 101 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2014 r. II CSK 291/13, LEX nr 1455429). Przedmiotowy weksle in blanco winien spełniać wymogi określone w art. 1 w/w ustawy w tym zgodnie z art. 1 pkt. 8 ma zawierać podpis wystawcy weksla.

Z zeznań pozwanych jednoznacznie wynika, iż w całości dokument w postaci weksla wypełniła tylko pozwana. Tym samym zapis dotyczący pozwanego tj. imienia i nazwisko i pozostałe dane został wpisane przez pozwaną. Zrozumiałym jest więc to, iż zapis na wekslu (...) nie może stanowić podpisu pozwanego. Powyższe wynika w sposób bezspornie z treści opinii biegłego z zakresu badania pisma który wskazał, iż zapis obejmujący imię i nazwisko pozwanego na oryginale weksla został wykonany przez pozwaną.

„Podpis wystawcy stanowi istotny element weksla, a jego brak nie może być usunięty w drodze wykładni. Jakkolwiek wobec odrzucenia teorii kreacyjnych sam fakt opatrzenia kompletnego dokumentu weksla podpisem wystawcy nie jest tożsamy z wykreowaniem zobowiązania wekslowego - co wymaga ponadto wydania weksla pierwszemu wekslobiorcy - to jednak podpis wystawcy pozostaje koniecznym warunkiem powstania zobowiązania wekslowego. **Na tle koncepcji umownej podpis na wekslu nie jest warunkiem wystarczającym, ale zawsze koniecznym, powstania zobowiązania wekslowego.** Wskazuje się, że funkcja podpisu jest dwojaka: chodzi o identyfikację osoby, która wystawiła weksel, oraz o przesądzenie, że czynność polegająca na wystawieniu weksla została zakończona (A. Szpunar, M. Kaliński, Komentarz..., s. 58). Z drugiej funkcji wynika, że podpis musi znajdować się na przedniej stronie weksla, pod jego treścią - tekstem zawierającym bezwarunkowe przyrzeczenie

zapłaty (A. Szpunar, M. Kaliński, Komentarz..., s. 58). Umieszczenie podpisu w taki sposób, że nie będzie on obejmował tekstu weksla (np. pionowo na przedłużku, w poprzek, na odwrocie) unieważnia weksel (A. Szpunar, M. Kaliński, Komentarz..., s. 58)" (Jastrzębski Jacek, Komentarz do art. 1 ustawy - Prawo wekslowe, LexisNexis, 2014).

Tym samym brak w/w podpisu pozwanego doprowadził do nieważności weksla.

Sąd uznał, iż pozwana złożyła podpis na wekslu mimo twierdzeń, iż zapis „ (...) nie miał takiego charakteru. Zdaniem Sądu wpisanie tych danych własnoręcznie przez pozwaną pod pozycją poręczyciela ma cechy podpisu. Zgodnie z art. 31 w/w ustawy poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku. Poręczenie oznacza się wyrazem "poręczam" lub innym zwrotem równoznacznym; podpisuje je poręczyciel. Sam podpis na przedniej stronie wekslu uważa się za udzielenie poręczenia, wyjąwszy gdy jest to podpis wystawcy lub trasata. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę. Tym samym sam podpis oznacza poręczenie przy czym w tym przypadku był zapis „poręczyciele”. Oczywiście taki zapis nie musi być uczyniony przez samego poręczyciela.

Zgodnie z art. 32 w/w ustawy poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej (...) . Jednakże fakt, iż na wekslu brak jest podpisu powoduje nieważność w/w poręczenia.

Jeżeli natomiast podpis wystawcy jest nieprawidłowy formalnie (np. napisany maszynowo), to stanowi to formalną przyczynę nieważności weksla (wadę formalną) i wyłącza odpowiedzialność wekslową wszystkich sygnatariuszy weksla (w tym awalisty na podstawie art. 32 ust. 2)". (Jastrzębski Jacek, Komentarz do art. 1 ustawy - Prawo wekslowe, LexisNexis, 2014).

„Oznacza to, że awalista nie odpowiada wekslowo ze względu na wadliwość zobowiązania awalata tylko wówczas, gdy wadliwość ta jest widoczna wprost z treści weksla (np. podpis awalata został odbity sposobem mechanicznym - A. Szpunar, Komentarz..., s. 170), weksel nie zawiera w chwili wniesienia pozwu wszystkich rekwizytów wymaganych przez art. 1 lub 101, zobowiązanie awalata w ogóle nie powstało i na wekslu brak jego podpisu (A. S., Poręczenie..., s. 33; S. W., Prawo..., s. 174; A. B., W. H., W..., s. 299 i n.), awalat podpisał się tylko imieniem, awal dotyczy indosanta sine obligo albo indosanta w rekta-wekslu (A. Szpunar, Komentarz..., s. 170). Materialne istnienie zobowiązania awalata nie stanowi zatem przesłanki odpowiedzialności awalisty. Orzecznictwo trafnie przyjmuje, że nie jest wadą formalną wpisanie na wekslu daty wystawienia wcześniejszej niż rzeczywista (wyrok SN z 19 września 2007 r., II CSK 196/2007, L.pl nr (...))" (Jastrzębski Jacek, Komentarz do art. 32 ustawy - Prawo wekslowe, LexisNexis, 2014).

Należy uznać, iż imię i nazwisko pozwanego wpisane na stronie weksla przez pozwaną nie stanowią jego podpisu. Nie można takiego zapisu uznać za podpis jak miało to miejsce w odniesieniu do pozwanej i jej danych. Pozwana umieszczając swoje imię i nazwisko na wekslu uczyniła to własnoręcznie więc należy uznać ten zapis jednocześnie za podpis. Trudno jednocześnie też przyjąć, iż zapis (...) jest to sfalszowany przez A. W. podpis pozwanego. Należy mieć na uwadze okoliczności wypełnienia tych dokumentów. Były one sporządzone, według pozwanych, w obecności i na wskazanie pracownika strony powodowej. Nie można więc przyjmować, iż pozwana w obecności tego pracownika z niewiadomych powodów miałyby zamiar fałszowania podpisu pozwanego w szczególności gdy oboje pozwani złożyli własnoręcznie podpisy na deklaracji wekslowej. Należy więc uznać, iż pozwana po prostu wpisała dane osobowe pozwanego i nie stanowi to podpisu.

Powyższe rozważania mają o tyle znacznie że w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r. II CK 502/03, LEX nr 589963 wskazano, iż „zobowiązanie poręczyciela wekslowego - zgodnie z art. 32 ustawy z 1936 r. Prawo wekslowe - jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Te ostatnie wypadki są wyjątkowe i zachodzą tylko wówczas, gdy według prawa wekslowego nie powstało zobowiązanie wekslowe osoby, za którą zostało udzielone poręczenie. Poręczyciel ponosi odpowiedzialność nawet wówczas, gdy osoba, za którą poręczył nie miała zdolności wekslowej. Awalista odpowiada także wtedy, gdy podpis osoby, za którą poręczył został sfalszowany (...).

Jednakże rozstrzygnięcie to zapadło w oparciu o inny stan faktyczny. Zrozumiałym byłaby sytuacja gdy osoba poręczająca otrzymuje do podpisu weksle już z naniesionym podpisem wystawcy i składa swój podpis. Wówczas gdyby następnie okazało się, że podpis wystawcy był sfalszowany nie może poręczyciel uznawać poręczenia za nieważne i nadal jest zobowiązany wekslowo. Gdyby zaś w momencie składania swojego podpisu poręczyciel widział, iż nie ma podpisu wystawcy bądź nie jest własnoręczny wówczas poręczenia należy uznać za nieważne. Taka też druga z podanych sytuacji obejmuje niniejsza sprawa. Pozwana wpisała dane personalne wystawcy i składając swój podpis na wekslu wiedziała, iż nie jest on podpisany przez pozwanego.

Oczywiście fakt, iż deklaracja wekslowa zawiera podpisy obu pozwanych nie powoduje, iż sam weksle jest ważny. „Z treści art. 10 ustawy z 1936 r. - Prawo wekslowe wynika, że ważność weksla wystawionego in blanco nie jest uzależniona od istnienia deklaracji wekslowej. Zatem zarówno brak deklaracji wekslowej, jak i niezgodne z deklaracją wypełnienie weksla in blanco nie ma wpływu na istnienie, czy zakres odpowiedzialności wekslowej (...)” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 marca 2015 r. I ACa 812/14, LEX nr 1771359).

Odnosząc się do poręczenia udzielonego przez pozwaną powołać należy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 1988 r. IV PR 189/88 OSNC 1990/12/154 zgodnie z którym nie jest wyłączona możliwość potraktowania pisma zatytułowanego "deklaracja" (wekslowa) jako poręczenia cywilnego, jeżeli w tejże deklaracji będą wszystkie przesłanki niezbędne do ważnego poręczenia cywilnego, w szczególności gdy weksel gwarancyjny in blanco na skutek pomyłki przy jego wypełnianiu nie może być podstawą dochodzenia roszczenia”. Jednakże takie przesłanki poręczenia cywilnego nie zostały spełnione. Zgodnie z art. 878 § 1 k.c. można poręczyć za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej. Taki warunek nie jest spełniony bowiem w deklaracji wekslowej brak jest zapisu co do wysokości przyszłego długu.

Sąd uznał więc weksel i poręczenie za nieważne co skutkowało koniecznością uchylecia nakazu zapłaty w całości i oddalenia powództwa.

Na marginesie wskazać należy, iż przy ważności weksla i poręczenia nieskuteczny byłby zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwanych. Termin płatności został określony na 27.12.2012r. zaś termin przedawnienia był 3 letni Tym samym przed upływem terminu płatności doszło do przerwania biegu przedawnienia poprzez złożenie pozwu w przedmiotowej sprawie. „Roszczenie wekslowe przeciwko poręczycielowi (tak samo jak przeciwko wystawcy weksla własnego (art. 32, 70 w związku z art. 103 i 104 Prawa wekslowego)) ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia płatności weksla, co odnosi się także do weksla in blanco, w którym data płatności została wpisana przez wierzyciela wekslowego. (...)” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2007 r. V CSK 323/07, LEX nr 361457).

Dodatkowo stwierdzić należy, iż w/w dokumentacja tj. weksel oraz deklaracja wekslowa dotyczyła pozwanego jako osoby fizycznej nie zaś reprezentowanej przez niego spółki (...). o.o. w W.. Wprawdzie na deklaracji wekslowej została umieszczona pieczęć w/w spółki jednakże na samym wekslu znajdują się już tylko dane osobowe pozwanego jako osoby fizycznej. Strona powodowa nie wносиła również niniejszego pozwu przeciwko pozwanemu jako członkowi zarządu spółki w trybie art. 299 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

O kosztach Sąd rozstrzygał na mocy art. 98 k.p.c. Na zasądzoną na rzecz pozwanych od powoda kwotę 4.623,96zł składają się: koszty opinii biegłego 2.206,96zł wynagrodzenie pełnomocnika pozwanych 2.400zł zgodne z §6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1348 ze zm) i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku.